

[Christmas Møller.]

Forestilling om. Der siges nemlig: det er denne Forholdstalsvalgmaade, der har medført, at Mandattallet er blevet saa stort. Man kæder det voksende Mandattal sammen med Forholdstalsvalgmaadens Indførelse.

Her kan det maaske være rigtigt at minde om, at første Gang vi efter 1895, da Folketingets Medlemstal blev udvidet fra 102 til 114, møder Udvidelsen af Folketingsmandaternes Antal, var ved J. C. Christensens Grundlovsforslag af 3. Oktober 1905, som han fremsatte som Konseilspræsident paa Venstres Vegne, og hvori han foreslog Mandattallet udvidet til 132. Næste Gang vi møder det stærkt, er under de Forhandlinger, der finder Sted om Valgkredsene under det første radikale Ministerium; da samles alle andre Partier under Ledelse af det nuværende ærede Medlem Hr. P. Munch som Indenrigsminister om en Valgkredsomlægning, som sætter Mandattallet op til 129; kun det Parti, der holdt paa Forholdsmæssigheden, sagde, at vi ikke skulde gaa saa langt. Ved det Valglovsforslag, som Indenrigsminister Jensen-Sønderup forelagde paa Venstres Vegne i 1912, sættes Maksimum af Mandattallet til 132, og endelig faar vi ved Valgloven af 1915, som samtlige Partier stemmer for, et Mandattal af 140, det, som vi har i Øjeblikket, idet Tallet 149 jo kun skyldes, at Sønderjylland senere er blevet indlemmet i Danmark.

Jeg har her villet fremhæve disse Tal. I 1905, altsaa paa et Tidspunkt, hvor Landet var betydelig mindre, og hvor Befolkningens Størrelse var meget betydeligt mindre end i Dag, da foreslog J. C. Christensen paa Venstres Vegne en Udvidelse til 132; og derfor tror jeg, at man har Lov til at sige, at naar man nu fra Venstres Side med ikke ringe Styrke har sat ind for, at Medlemstallet skal sættes ned, er det atter paa dette Omraade Venstres egne Gerninger, man skal til at lave om.

Men i det Øjeblik Folketingets Medlemstal skal nedsættes med 28 eller et højere Tal, saa vil vi fra konservativ Side stille Forslag om, at Landstingets Medlemstal ogsaa nedsættes. Jeg behøver ikke at komme dybt ind herpaa, idet det jo er ganske klart, at saaledes som Grundlovens § 36 er, hvor Mandattallet er grundlovfæstet for Københavns Vedkommende, idet København og Frederiksberg skal have 10 Mandater, kan uden en Grundlovsændring kun et vist begrænset Antal Mandatnedsættelser finde Sted for Landstingets Vedkommende. Og dér vil man da se, at i det Øjeblik man stiller København-Frederiksbergs Landstingsman-

dattal paa 10 i Forhold til det Mandattal, det øvrige Land bør have, paa lignende Maade som man har gjort det i Indenrigsministerens Valglovsforslag — hvor man i Tabel 2 vil se, at man har stillet Forslag om, at Hovedstaden skal have 25 Mandater, saa skal det øvrige Land have 93 Mandater, idet Bornholm selvsagt gaar fra —, man vil da se, at hvis man lægger dette Forhold til Grund, 25 : 93, saa skal det øvrige Land ikke som nu have 45 Mandater, men kun enten 37 eller 38 Mandater.

Dette betyder altsaa, at man kan spare 7 eller 8 Landstingsmænd, og jeg vil jo tro, at naar den højtærede Indenrigsminister anser det for at have en saa overordentlig Betydning, at vi sparer 28 Folketingsmænd, saa man fremlægger et saa stort Forslag som dette med alle de Beregninger, som det indeholder o. s. v., o. s. v., saa er det ham kun kærkomment, at vi ikke alene sparer 28 Rigsdagsmænd, men at vi overordentlig let kommer til at kunne spare 35 eller 36.

Jeg vender mig dernæst til et andet Spørgsmaal, og de Bemærkninger, jeg her har at gøre, vil ikke i saa stor Udstrækning være henvendt til den højtærede Indenrigsminister, som de vil være henvendt til den ærede Ordfører for Venstre og de Betragtninger, som han i saa høj Grad gjorde sig til Talsmand for. Den ærede Ordfører for Venstre sagde, at Forholdstalsvalgmaaden havde lagt Gift for Parlamentarismen. Jeg tror, den ærede Ordfører et enkelt Sted kom til at sige, at dette Forslags Indførelse af Enkeltmandskredse var Begyndelsen til, at Enkeltmandskredsene overhovedet skulde herske, og derfor synes jeg, at der er god Grund til at spørge den ærede Ordfører for Venstre og dem, som er enige med ham, om det virkelig er disse ærede Medlemmers Opfattelse, at det nuværende Forholdstalsvalgssystem eller et andet Forholdstalsvalgssystem skal forlades. Jeg kommer om et Øjeblik til, om det er i Overensstemmelse med Grundlovens § 32 eller ej, om man altsaa maatte have en Grundlovsændring, hvis man vilde foretage denne Ændring. Men jeg vil gerne spørge ærede Medlemmer, om det virkelig er deres Mening, at vi skal have et Enkeltmandskredssystem, som betyder, at der overhovedet ikke er Tale om lige Valgret mere her i Landet, men at et Mindretal blandt Vælgerne kan faa Flertal i Folketinget og derigennem kan faa en afgørende Indflydelse, som deres Stemmetal ikke giver dem Adgang til.

Naar man taler om, at det er Forholdstalsvalgmaaden, der har ødelagt det parlamentariske Liv, naar man siger, at man maa